

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları: 1112

Gençler için
99 Soruda Peygamberimiz
Dr. Bilal DOĞAN

Yayın Koordinatörü
Murat AYDEMİR

Editör
Ayşe ADAN KURT

Son Okuma
Semahat ÖZGENÇ

Kapak ve İç Tasarımı
Tuncay AVŞAR

ISBN: 978-625-4281-01-3

1. Baskı, Kasım 2022, Ankara, 2.000 Adet

© Bütün Yayın Hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.
Bu eser, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık Ticaret
İşletmesi Yönetim Kurulu'nun 02.09.2020 tarih ve 147
sayılı kararı ile basılmıştır.

Yayıncı Sertifika No: 48058

YAYIN MATBAACILIK TİC. İŞLETMESİ
BASİMEVİ | PRINTING HOUSE

Ostim OSB Mh. 1256 Cd. No:11

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0312 354 91 31 (pbx)

Faks: 0312 354 91 32

e-posta: bilgi@tdv.com.tr

GENÇLER İÇİN

99 SORUDA

PEY
GAM
BE
Rİ
MİZ

Dr. Bilal DOĞAN

18.05.1960'da Çankırı ili Orta ilçesi Kalfat kasabasında doğdu. İlkokulu Kalfat'ta, hafızlığını Kalfat ve Bartın Kozcağız'da tamamladı. 1982'de Ankara Tevfik İleri İmam-Hatip Lisesini bitirdi. Aynı yıl Ankara'nın Çankaya ilçesinde müezzin-kayyım olarak göreve başladı. 1986'da Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. 1989'da yüksek lisansını yaptı. Yedek subay olarak vatani görevini tamamladıktan sonra Almanya'da altı yıl görev yaptı. 2000 yılında İstanbul Haseki İhtisas Kursundan mezun oldu ve önce vaiz, daha sonra müftü olarak ülkemizin değişik yerlerinde görev yaptı. 2008 yılında "Dinler Tarihi" alanında doktorasını tamamladı. 2013-2017 tarihleri arasında din hizmetleri ataşesi olarak Almanya'nın Stuttgart kentinde dört yıl görev yaptı. Almanca ve Arapça bilen yazarın çeşitli konularda kitap ve makaleleri bulunmaktadır. Evli ve üç çocuk babası olup hâlen Başkanlık Vaizi olarak görevini sürdürmektedir.

içindekiler

Birinci Bölüm

Peygamberimizin Günlük Hayatı

7

1. Şemali ve vücut yapısı nasıldı?..... 9
2. Giyim tarzı nasıldı? 10
3. Saç, sakal ve bıyık bakımı nasıldı?..... 11
4. Sürme, parfüm gibi kişisel bakım malzemeleri kullanır mıydı?..... 12
5. Yüzük, künye gibi aksesuarlar kullanır mıydı?..... 13
6. Peygamberimizin estetik kaygıları var mıydı? 14
7. Peygamberimizin yemek yeme usulü nasıldı? 15
8. Sevdiği yiyecekler ve günlük yemek menüsü nelerdi?..... 17
9. İftar ve sahurda genelde ne yerdi?..... 18
10. Allah Resûlü'nün konuşma şekli nasıldı?..... 18
11. Konuşmalarında insanların seviyelerini gözetir miydi? ...20
12. Resûl-i Ekrem'in tartışma kültürü nasıldı?22
13. Kendinden büyüklere ve küçüklere nasıl hitap ederdi?24
14. Espri ve şaka yapar mıydı?...24
15. Peygamberimizin ilgilendiği spor dalları var mıydı?26
16. Peygamberimiz sanata ilgi duymuş muydu?.....28
17. Müzik ve eğlence konusunda tutumu nasıldı?29
18. Burçlar hakkındaki kanaati neydi?.....30
19. Kitap okur muydu, seyahat eder miydi?.....31
20. Peygamberimiz günlük hayatını nasıl planlamıştı? ..32
21. Dinlenme ve istirahat alışkanlığı nasıldı?32
22. Tuvalet temizliğinde nelere dikkat etmiştir?34

23. Beden temizliğini nasıl yapıyordu? 35
24. Misafir kabul eder miydi, başkalarına misafir olur muydu?..... 35
25. Peygamberimiz cenaze ve düğünlere katılır mıydı? 36
26. Topluluk içinde nasıl davranırdı? 38
27. Zararlı alışkanlıklara karşı tavrı nasıldı? 39
28. Ağaçla, toprakla, suyla, kısacası çevreyle ilişkisi nasıldı?..... 40
29. Para ile ilişkisi nasıldı?..... 41
30. Hastalandığında doktora gider miydi?..... 42
31. Haberleşme ve ulaşımda kullandığı araçlar nelerdi?.... 44

İkinci Bölüm

Peygamberimizin Kişiliği

45

32. Peygamberimiz Kur'an'da nasıl anlatılmaktadır?..... 47
33. Henüz doğmadan babasını, erken yaşta annesini kaybetmesi Peygamberimizin kişiliğine nasıl etki etmiştir? .. 50
34. Peygamberimiz anne babasının hasretini çekmiş midir?..... 51
35. Peygamber olmadan önce neden "el-Emîn" sıfatı ile anılıyordu?..... 52
36. İrkçiliğe karşı tutumu nasıl olmuştur?..... 54
37. Efendimiz borç alıp verir miydi, borç ahlakı nasıldı?.. 54
38. Allah Resûlünün meslek seçiminde ne etkili olmuştur? 57
39. Peygamberimiz vatansever bir insan mıydı? 58
40. Büyüklerine karşı nasıl davranırdı? 59
41. Gençlerle diyalogu nasıldı?... 61
42. Çocuklarla iletişimi nasıldı?.. 63
43. Arkadaşlarıyla ilişkileri nasıldı?..... 66
44. Engellilere davranışı ve engelliliğe bakışı nasıldı?... 68
45. Hayvanlara nasıl muamele ederdi?..... 70
46. Peygamberimiz kendisine inanmayanlara karşı nasıl bir tutum sergilemiştir? 72
47. Peygamberimizin ağıladığı zamanlar olmuş mudur? 74
48. Ölüm hakkındaki tavrı ve düşüncesi nasıldı?..... 75

49. Hoşuna gitmeyen davranışlara karşı tepkisi nasıldı?76
50. Fetva verirken ve sohbet ederken nasıl bir yol izledi?.....77
51. Muhataplarının sosyal durumlarını dikkate alır mıydı?.....78
52. Peygamberimize göre insanların en hayırlısı kimdir?80

Üçüncü Bölüm

Peygamberimizin Yöneticiliği

83

53. Peygamberimizin liderliğinde hangi hususlar etkiliydi?.....85
54. Efendimiz bir komutan ve asker olarak nasıldı?.....87
55. Hedeflerini belirlemede hangi stratejilere önem verirdi?.....90
56. Peygamberimiz nasıl bir eğitimciydi?.....91
57. İlme ve öğretmenlere bakışı nasıldı?.....94
58. Peygamberimiz adaleti sağlarken nelere dikkat ederdi?.....96
59. Merak ettiği konuları nasıl öğrenirdi?.....99
60. Aktüel konulara ilgisi var mıydı?100
61. Yeniliklere karşı tavrı nasıldı?.....101
62. Başka dinden ve ulustan olanlara karşı tavrı nasıldı?102
63. Başka kültürlere dair bilgi sahibi miydi?105
64. İslâm'a yeni girmiş olanlara nasıl davranırdı?106
65. Hoşgörüsünün sınırları nereye kadardı?.....107
66. Zorluklarla nasıl mücadele ederdi?.....109
67. Sınırlarına hâkim olabilir miydi?111
68. Yönetimde istişare eder miydi?112

Dördüncü Bölüm

Peygamberimizin Evlilik Hayatı

115

- 69.** Eş seçiminde nelere dikkat edilmesini tavsiye ederdi?117
- 70.** İlk evliliğini yirmi beş yaşındayken ve dul bir kadınla gerçekleştirmesi tesadüf müdür?119
- 71.** Evlilik merasimi nasıl olmuştu, düşün yapmışlar mıydı?...120
- 72.** Evi ve ev eşyası nasıldı? ..120
- 73.** Nasıl bir aile reisiydi?.....122
- 74.** Eşlerine karşı nasıl davranırdı?123
- 75.** Eşleri arasında kıskançlık olur muydu?.....124
- 76.** Eşlerine el kaldırmış mıdır?.....125
- 77.** Eşlerine giyim kuşam konusundaki emirleri nelerdi?126
- 78.** Eşleriyle şakalaşır mıydı?..127
- 79.** Eşlerine mutfak ve ev işlerinde yardım eder miydi?128
- 80.** Çocukların bakımıyla ilgilenir miydi?129
- 81.** Yaşı ilerledikten sonra neden çok evlilik yapmıştı?.....130
- 82.** Nasıl bir babaydı?132
- 83.** Akrabalarıyla ilişkisi nasıldı?.....133
- 84.** Sahâbî hanımlarla iletişimi nasıldı?134
- 85.** Evlenmek isteyen gençler için nasıl bir yol çizmişti?136
- 86.** Peygamberlikten önce birçok kötülüklerin yaşandığı bir dönemde kendisini nasıl korumuştur?.....137

Beşinci Bölüm

Peygamberimizin İbadeti

139

- 87.** Günlük ibadeti nasıldı?141
- 88.** Peygamberimizin günlük duaları nelerdi ve nasıl dua ederdi?.....143
- 89.** Abdesti nasıl alırdı?.....146
- 90.** İbadette aşırı kaçanlara tavrı neydi?.....147
- 91.** İbadette zahmete nasıl bakardı?.....148
- 92.** İbadette kolaylıkları (ruhsatları) kullanır mıydı?.....149
- 93.** İbadet yerleri ile ilgili görüş ve tutumu nasıldı?..152
- 94.** Kadınların camiye gelmesini ve cemaate katılımını nasıl karşılardı?154

95. Çocukların camiye gelmesine ve cemaate katılmasına nasıl bakardı?.....155
96. Peygamberimize göre amellerin en hayırlısı neydi?156
97. Efendimiz hakkında farklı dinlere mensup kimseler neler söylemiştir?158
98. Efendimizi daha iyi tanıyabilmek için hangi kaynaklardan faydalanabiliriz?162
99. Efendimizin insanlara vasiyet ettiği son sözleri nelerdi?...163

Sonuç	167
Kaynakça	171

Sunuş

Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) ile ilgili her din ve ırktan, her kesimden insan asırlardır olumlu ya da olumsuz bir şeyler yazmıştır. Bu tür yazılar hâlâ yazılmaktadır ve gelecekte de yazılacaktır. İslâm âleminde Allah Resûlü ile ilgili yazılmış eserler genelde bir hayat hikâyesi şeklinde işlenmiştir. Gençlere yönelik kaleme aldığımız bu kitap ise, Allah Resûlü'nün hayatını klasik ve kronolojik tarzda anlatan eserlerden farklı olarak soru-cevap yöntemi ile hazırlanmıştır. Bu yönüyle siyer çalışmalarına bir yenilik katan eserimizde gayemiz, Allah Resûlü'nün güzel örneğini hayata aktaracak pratik soru ve cevaplara odaklanmaktır. Aslında; *"Resûle itaat edin. Ona itaat eden Allah'a itaat etmiş olur."*¹ *"De ki Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın."* âyetleri,² onu hayatın her alanında örnek almamızı zorunlu kılmaktadır. Zira, art niyetle yahut bilgisizce Rahmet Peygamberini sadece savaşlar üzerinden anlatanların yansıttıklarının aksine, Efendimizin (s.a.s.) hayatı savaşlardan ibaret değildir. Muhammed Hamidullah'ın da tespit ettiği gibi, eğer Hz. Muhammed o kadar savaşçı bir insan olsaydı, yirmi üç yıllık peygamberliği süresince bütün savaşların toplamında sadece iki yüz kırk beş düşman askeri öldürülmüş olur muydu?³

¹ Nisâ 4/80; Feth 48/10; Haşr 59/7.

² Âl-i İmrân 3/31-32. Ayrıca; Nahl 16/125; Bakara 2/151; Enbiyâ 21/107; Sebe' 34/88; Nûr 24/52.

³ Muhammed Hamidullah, *Peygamberimizin Savaşları*, Acar Yayınları, İstanbul ty., s. 12-13, Abdurrahman Çetin, *Örneklerle Peygamberimiz*, Ensar Yayınları, İstanbul 2006, s. 269.

Aslında Peygamberimizin hayatına çağımızın değişimi ve günümüz ilimleri açısından bakılınca karşımıza inanılmaz bir abide şahsiyet çıkmaktadır. İşte biz bu çalışmamızda Allah Resûlü'nü her çağa ışık tutan bir insan olarak ele alma yoluna gittik. Hayatına bu gözle bakmaya çalıştık. Bunun sebebi ise onu, en iyi örnek ve en büyük ahlak sahibi olarak anlatan Kur'an âyetleri⁴ ve onun hayatının ve ahlakının Kur'an'ın ta kendisi olduğunu söyleyen hayat arkadaşı, eşi Hz. Âişe'nin sözüdür. Eserimizde elbette klasik tarih kitaplarından yararlandık ama usullerini olduğu gibi benimsemedik.

Bütün bunlara ilave olarak Allah Resûlü hakkında Amerikalı araştırmacı Michael Hart'ın 1982 yılında yaptığı tespit çok önemlidir. Hart "İnsanlık Tarihinin En Etkin İlk Yüz Kişisi" adlı bir araştırmasında kişilerle ilgili verileri girdiğinde her defasında birinci sırayı Peygamberimizin aldığı sonucuna ulaşmıştır.⁵ Buna benzer Fransa'da yapılmış bir çalışmada da aynı neticeye varılmıştır.⁶ Unutulmamalıdır ki, bu tespiti yapan kişi ve kuruluşlar Efendimizi bir peygamber kabul etmedikleri hâlde bu sonuca varmışlardır.

Bu konuda daha önce yaptığımız çalışmaları da görerek bizi böyle bir çalışmaya teşvik eden değerli dostlarımıza çok teşekkür ederim. Zira onların teşviki ile bu çalışma tekrar basım ile ortaya çıkmıştır. Bizim arzumuz bu çalışmanın genç insanımızın ve herkesin Allah Resûlü'ne bir de bu pencereden bakmasına yardımcı olmasıdır. Böylece onun örnek hayatının yaşantımıza yön vermesini sağlayarak hepimizin dünya ve ahiret hayatında mutluluğu yakalamamıza vesile olmasıdır.

Bize onun hayatından bir nebze de olsa gençlerimize örnek olacak, onlara ışık tutacak hususları sunmak suretiyle yüce dinimize ve genç neslimize hizmet etme imkânını verdiği için Allah'a sonsuz şükürler olsun. Faydalı olması temennisi ile okurlarımıza arz ederim.

Dr. Bilal DOĞAN

⁴ Ahzâb 33/21; Kalem 68/4.

⁵ Said Alpoş, *Bir İnsan Olarak Hz. Muhammed*, Gelenek Yayınları, ty., s. 29.

⁶ Özcan Hıdır, "Batı'da Hz. Muhammed İmajı", *Diyanet Dergisi Özel Sayısı* (2000), s. 298, 69.